

INFORMACJE DLA SYGNALISTÓW – PYTANIA I ODPOWIEDZI

1. Kim jest sygnalista – kto może zgłosić naruszenie prawa?

Sygnalista – osoba fizyczna, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa w kontekście związanym z pracą. Ustawa o ochronie sygnalistów w art. 4 ust. 1 i 2 określa przykładowe kategorie zawodowe, których dotyczy kontekst związany z pracą. Należą do nich w szczególności:

- pracownik (były pracownik) CPPC
- osoba świadcząca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej
- stażysta, wolontariusz, praktykant
- kandydat do pracy w CPPC
- usługodawca

2. Co to jest naruszenie prawa?

Naruszenie prawa – działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa.

Informacja o naruszeniu prawa:

- uzasadnione podejrzenie naruszenia prawa
- próba ukrycia naruszenia prawa
- zaistniałe lub potencjalne naruszenie prawa
- naruszenie prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie.

Ustawa o ochronie sygnalistów w art. 3 ust. 1 zawiera zamknięty katalog obszarów, których może dotyczyć naruszenie prawa, należą do nich m.in.: korupcja, zamówienia publiczne, przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowanie terroryzmu, zdrowie publiczne, ochrona prywatności i danych osobowych, bezpieczeństwo sieci i systemów teleinformatycznych,

interesy finansowe Skarbu Państwa RP, konstytucyjne wolności i prawa człowieka i obywatela.

3. Jakie są rodzaje zgłoszeń?

Sygnalista może dokonać zgłoszenia:

- wewnętrznego, czyli dotyczącego działalności CPPC – jeśli sygnalista jest lub był pracownikiem CPPC albo uzyskał informację o naruszeniu prawa w związku z innym kontaktem zawodowym z CPPC najwłaściwszą formą dokonania zgłoszenia jest zgłoszenie wewnętrzne do Zespołu przyjmującego zgłoszenia naruszeń.
- zewnętrznego, czyli dotyczącego działalności innego niż CPPC organu lub podmiotu – jeśli sygnalista jest lub był pracownikiem tego albo innego organu lub podmiotu albo uzyskał informację o naruszeniu prawa w związku z innym kontaktem zawodowym z organem lub podmiotem.

Zgłoszenia zewnętrzne można dokonać od 25 grudnia 2024 r. do Rzecznika Praw Obywatelskich:

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

al. Solidarności 77

00-90 Warszawa

- ujawnienia publicznego.

4. Jakie prawa ma sygnalista?

1) Prawo do poufności i ochrona danych - dane osobowe sygnalisty, pozwalające na ustalenie jego tożsamości, nie podlegają ujawnieniu nieupoważnionym osobom. Poufność jest również zagwarantowana w odniesieniu do wszystkich innych informacji przekazanych w ramach zgłoszenia przez sygnalistę, na podstawie których można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować tożsamość osoby zgłaszającej naruszenie, osoby, której dotyczy zgłoszenie oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu.

2) Prawo do ochrony przed działaniami odwetowymi - wobec sygnalisty nie mogą być podejmowane żadne działania odwetowe ani próby lub groźby zastosowania takich działań.

Zakaz działań odwetowych obejmuje także osobę pomagającą w dokonaniu zgłoszenia, osobę powiązaną ze zgłaszającym, a także osobę prawną lub inną jednostkę organizacyjną pomagającą sygnaliście lub z nim powiązaną, w szczególności stanowiącą własność sygnalisty lub go zatrudniającą. Za działanie odwetowe uznaje się bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem lub ujawnieniem publicznym i które narusza lub może naruszyć prawa sygnalisty lub wyrządza lub może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę sygnaliście, w tym bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko sygnaliście.

UWAGA: Sygnalista podlega ochronie od chwili dokonania zgłoszenia, pod warunkiem, że miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia i że stanowi informację o naruszeniu prawa.

Ochronie nie podlega osoba, która dokonuje zgłoszenia będąc świadoma, że do naruszenia nie doszło. Takie działanie podlega odpowiedzialności karnej.

5. Jakie są oczekiwania wobec sygnalisty?

Sygnalista powinien:

- 1) przeanalizować przesłanki do skorzystania z poufnego trybu zgłaszania przewidzianego w ramach Procedury,
- 2) **przekazać zgłoszenie do Zespołu przyjmującego zgłoszenia,**
- 3) przekazać w zgłoszeniu wszystkie istotne informacje, w tym m.in. stan faktyczny, czas i miejsce naruszenia, wskazanie danych osób uczestniczących lub będących świadkami naruszenia, opis okoliczności uprawdopodobniających naruszenie prawa lub dowody na potwierdzenie naruszenia (maile, nagrania itp.), okoliczności wskazujące na uzyskanie informacji o naruszeniu prawa w kontekście związanym z pracą, uzasadnienie przekonania sygnalisty o prawdziwości informacji będącej przedmiotem zgłoszenia,

4) zachować poufność i kontaktować się tylko z Zespołem przyjmującym zgłoszenia w związku ze zgłoszeniem,

5) współpracować z Zespołem przyjmującym zgłoszenia na etapie postępowania i w miarę możliwości wyjaśniać wszystkie fakty lub okoliczności.